

Inspektionsrapport
från Skolverket
2007:51

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Europaskolan
i Stockholm

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Stiftelsen Docendo Discimus
Europaskolan
Att. Anette Parts
Gotlandsgatan 43
116 65 Stockholm

2007-04-10
1 (3)
Dnr 54-2006:1651

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Europaskolan i Stockholms kommun

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående förskoleklassen och grundskolan Europaskolan i Stockholms kommun. Besök gjordes i skolan den 19–20 september 2006.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående förskoleklass och grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 10 juli 2007 skall Stiftelsen Docendo Discimus Europaskolan redovisa till Skolverket, Enheten i Stockholm, vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att Europaskolan ger en utbildning som i allt väsentligt svarar mot den utbildning som skall ges i grundskolan. Undervisningen håller en hög kvalitet och eleverna når generellt mycket goda resultat.

Skolverket bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans bedriver inte ett målinriktat arbete med att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling (5 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolan saknar likabehandlingsplan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Eleverna får betyg i ordning och uppförande (1a kap. 7 § förordning om fristående skolor jämfört med 7 kap. 3 § grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3-5 §§ förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Eleverna har inte tillgång till undervisning som ger dem förutsättningar att nå målen i ämnena trä- och metallslöjd samt hem- och konsumentkunskap (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolan är inte avgiftsfri (9 kap. 7 § skollagen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör förbättra bedömningen av måluppfyllelsen i förskoleklassen så att fokus ligger på verksamhetens inriktning och inte barnens kunskaper.
- Skolan bör förbättra uppföljningen och analysen av de samlade kunskapsresultaten i samtliga ämnen i årskurs 5.
- Skolan bör förbättra rutinerna för förandet av betygskatalog så att utfärdade betyg inte kan ändras.
- De individuella utvecklingsplanerna behöver förbättras gällande beskrivning av framåtsyftande insatser utifrån de nationella målen.

Skolverket

Beslut

2007-04-10

3 (3)

Dnr 54-2006:1651

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Anna Bergstedt Nordqvist
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Ewa Pettersson, Anette Älmdalen, Christina Aro-Östgren och Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Stockholms kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Europaskolan

Innehåll

Inledning	1
Underlag	2
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	3
Bedömning av resultaten.....	4
Bedömning av genomförandet.....	6
Bedömning av förutsättningarna	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Europaskolan den 19-20 september 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets andra inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 1998. Den senaste inspektionen av skolan gjordes 1999 (beslut den 25 januari 2000, dnr 99:3045). I beslutet konstaterade Skolverket att Europaskolan inte uppfyllde kraven om att bedriva verksamhet utifrån den värdegrund som föreskrivs i skollagen. Efter att skolan vidtagit erforderliga åtgärder erhöll skolan fortsatt godkännande och rätt till bidrag (beslut den 6 april 2000, dnr 99:3045).

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn som tillika är huvudman, biträdande rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan. Inspektörerna besökte också lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Huvudmannen för Europaskolan har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Stockholms kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Inspektörerna har tagit del av rapport från den uppföljning som genomfördes av Stockholms kommun i Europaskolan 2004.¹

Beskrivning av skolan

Europaskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	48
Grundskola	312

Skolverket godkände Europaskolan i Stockholm som en fristående grundskola för årskurserna 1-9 genom beslut den 30 mars 1998 (dnr 1997:2585). Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. Enligt Skolverkets beslut den 2 december 2005 (dnr 2006:0874) får skolan anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. Huvudmannen har även enligt beslut den 11 maj 2006 (dnr 2006:1610) godkännande att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan.

Skolan skall enligt ansökan ha en profilering mot natur och språk. Vid tidpunkten för inspektionen uppger skolan att det är profileringen mot språk som gäller. Skolan strävar mot att bli auktoriserad av International Baccalaureate Organization (IBO) och innehar idag kandidatstatus enligt IBO:s internationella riktlinjer.

Huvudman för skolan är Stiftelsen Docendo Discimus organisationsnummer 802405-3350.

Verksamheten vid Europaskolan startade läsåret 1998 och omfattar förskoleklass samt årskurserna 1-9. Verksamheten bedrivs från och med höstterminen 2006 som två skolor på två olika adresser. I lokaler på Luntmakargatan finns förskoleklass och grundskola årskurs 1-5 och i lokaler på Gotlandsgatan finns förskoleklass och grundskola årskurs 1-9.

¹ Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad gör uppföljningar av samtliga skolformer.

I anslutning till skolorna finns förskola och fritidshem. Dessa ingår dock inte i Skolverkets inspektion.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 360 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Stockholms kommun, men skolan har även elever från 12 andra kommuner.

Den del av skolan som är belägen på Luntmakargatan har från och med den 1 januari 2007, genom beslut (dnr 2006:874) den 6 november 2006, ett separat godkännande för att bedriva förskoleklass och grundskola årskurs 1-5. Huvudman för verksamheten är AB Paomees & Parts med organisationsnummer 556702-5696. Denna skola ingår inte i inspektionen.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Europaskolan och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att Europaskolan ger en utbildning som med något undantag i allt väsentligt svarar mot den utbildning som skall ges i grundskolan. Undervisningen håller en hög kvalitet och eleverna når jämförelsevis bra resultat. Skolans arbete med demokrati- och värdegrundsuppdrag behöver dock utvecklas. Skolan har ett kontinuerligt kvalitetsarbete detta finns dock inte dokumenterat i en kvalitetsredovisning.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans bedriver inte ett målinriktat arbete för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (5 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolan saknar likabehandlingsplan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Eleverna får betyg i ordning och uppförande (1a kap. 7 § förordning om fristående skolor jämfört med 7 kap. 3 § grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3-5 §§ förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Eleverna har inte tillgång till undervisning som ger dem förutsättningar att nå målen i ämnena trä- och metallslöjd samt hem- och konsumentkunskap (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolan är inte avgiftsfri (9 kap. 7 § skollagen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör förbättra bedömningen av måluppfyllelsen i förskoleklassen så att fokus ligger på verksamhetens inriktning och inte barnens kunskaper.
- Skolan bör förbättra uppföljningen och analysen av de samlade kunskapsresultaten i samtliga ämnen i förhållande till målen att uppnå i årskurs 5.

- Skolan bör förbättra rutinerna för förändret av betygskatalog så att utfärdade betyg inte kan ändras.
- De individuella utvecklingsplanerna bör förbättras gällande beskrivning av framåtsyftande insatser utifrån de nationella målen.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Kunskaper

Utbildningen i förskoleklassen skall stimulera varje barns utveckling och lärande. Den skall ligga till grund för fortsatt skolgång. Förskoleklassen omfattas inte av målen att uppnå som finns angivna i läroplan för det obligatoriska skolväsendet m.m. och grundskolans kursplaner. Lagstiftaren har därmed avsett att det inte är barnens kunskaper som skall mätas utan det är målen att sträva mot och därmed verksamhetens inriktning som skall utvärderas. Europaskolan utvärderar och bedömer förskoleklassbarnens kunskaper i förhållande till mål att uppnå i skolans egna kursplaner samt ordning och uppförande. Huruvida verksamheten stimulerar varje barns utveckling och lärande finns inte redovisad i skolans kvalitetsredovisning. Inspektörernas uppfattar dock utifrån besök i verksamheten och intervjuer att verksamheten fungerar väl i det avseendet. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra bedömningen av måluppfyllelsen i förskoleklassen så att fokus ligger på verksamhetens inriktning och inte barnens kunskaper.

Elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de av skolan utarbetade ämnes- och årskursvisa målen att uppnå följs upp och utvärderas varje termin.

Skolan har i en bilaga till kvalitetsredovisningen redovisat en sammanställning av resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 5 i matematik, engelska och svenska genomförda under vårterminen 2006. Den visar att av de 27 elever som genomfört provet har sex elever inte nått målen i samtliga delar i svenska, sju elever har inte nått målen i alla delar i matematik och sex elever har inte nått målen i alla delar i engelska. I vilken utsträckning eleverna i årskurs 5 når målen i övriga ämnen har inte skolan gjort någon sammanställning av. Skolan bör förbättra uppföljningen och analysen av de samlade kunskapsresultaten i samtliga ämnen i förhållande till målen att uppnå i årskurs 5.

När det gäller resultaten på de nationella proven i årskurs 9 har samtliga elever nått målen med något enstaka undantag.

I årskurs 9 når samtliga elever målen för godkänd i samtliga ämnen. Meritvärdet ligger över såväl kommunen som riket och har höjts sedan föregående år, vilket framgår av tabellen nedan.

Tabell 1. Sammanställning av resultat i årskurs 9 vid Europaskolan jämfört med samtliga skolor i Stockholms kommun samt riket år 2004 och 2005.

	Europaskolan		Stockholms kommun		Riket	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Meritvärde	246	266,8	221,0	221,9	206,9	206,3
Andel (%) med fullständigt slutbetyg	100	100	75,6	75,7	75,9	75,5
Andel (%) behöriga till gymnasieskolans nationella program	100	100	89,8	89,2	89,6	89,2

Källa: Skolverkets statistik

Resultaten skiljer sig mycket mellan olika ämnen. Exempelvis hade samtliga elever i årskurs 9 vårterminen 2005 VG och MVG i de naturorienterande ämnena medan det i de samhällsorienterande ämnena var cirka en tredjedel av eleverna som hade G. Vid intervjuerna framkommer att skolan inte har gjort någon närmare analys av vad som kan ligga bakom dessa skillnader.

Inspektörerna bedömer att skolans resultat är bra i förhållande till övriga skolor i Stockholms kommun och riket när det gäller de elever som lämnar skolan i årskurs 9. Inspektörerna vill dock uppmärksamma skolan på vikten av att analysera resultaten så att alla elever skall ges möjlighet att nå målen i samtliga ämnen.

Utveckling och lärande relaterat till övergripande kunskapsmål

I läroplanen och kursplanerna anges även ett antal mål att sträva mot. Dessa anger vilken inriktning undervisningen skall ha för att elever skall utveckla förmågor som exempelvis nyfikenhet, att arbeta självständigt och tillsammans med andra, att kritiskt granska m.m. Utvärdering av undervisningen sker kontinuerligt genom att rektorn intervjuar elever om deras uppfattning om hur väl undervisningen gynnar deras lärande och möjlighet att nå målen för utbildningen. Rektorn har sedan enskilda samtal med lärarna om hur deras undervisning bedrivs. Rektorn uppger att detta ger henne en god bild av undervisningen som hon bedömer generellt håller en hög kvalitet. Någon sammanställning av skolans samlade resultat när det gäller de övergripande kunskapsmålen har inte gjorts i kvalitetsredovisningen. De lektionsbesök som inspektörerna gör bekräftar dock den bild som rektorn beskriver.

Undervisningen vid de lektioner som inspektörerna besöker är varierad och ger enligt inspektörernas bedömning eleverna goda förutsättningar att utveckla de övergripande kunskapskvaliteter som beskrivs i de nationella styrdokumenterna.

Normer och värden

I skolans uppdrag ingår även att ge elever de normer och värderingar som anges i läroplanen. I det uppdraget ingår bland annat att undervisningen skall bedrivas i demokratiska arbetsformer och att elevernas inflytande skall öka med ålder och mognad. Vidare skall eleverna ha en skolmiljö där ingen utsätts för diskriminering eller någon form av kränkningar.

Lärarna på Europaskolan tar hänsyn till elevernas synpunkter och frågeställningar när olika temaarbeten planeras och eleverna får även ha synpunkter på hur redovisningar skall gå till. Klassråd och elevråd finns så att eleverna tränas i att arbeta i demokratiska former. Eleverna uppger också att de tycker att de i viss mån kan påverka undervisningen och skolans verksamhet i övrigt.

Europaskolan upplevs som en lugn skola där flertalet elever är mycket studiemotiverade och följer de regler som satts upp. Inspektörerna får en samstämmig bild av att acceptansen för människor med olika kulturell bakgrund är utmärkande för skolan. I samtal som inspektörerna för med elever, föräldrar och lärare framkommer dock att det av och till finns elever som utsätts för kränkningar. Exempel på sådant som eleverna upplever kränkande från de vuxnas sida är att rektorn öppnar elevskåp utan elevens samtycke, att om eleven har avvikande åsikter i en fråga respekteras inte detta och att lärare har bilder på klassrumsväggen med symboler som upplevs kränkande. Eleverna uppger också att utfrysning av kamrater förekommer.

Från och med den 1 april 2006 (se under arbetsmiljö och delaktighet) har lagstiftaren skärpt kraven på skolan när det gäller att diskriminering eller kränkningar av elever inte får förekomma. Inspektörerna bedömer att skolan inte fullt ut lever upp till kravet att ingen elev skall utsättas för diskriminering eller kränkningar. Särskilt allvarligt är att det förekommer att elever upplever sig kränkta av vuxna.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Nedan följer en beskrivning av några utvalda områden, samt verksamhetens särskilt starka och svaga sidor.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Utbildningen vid en fristående skola skall vara utformad så att den svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildningen inom den offentliga skolan. Enligt skollagen skall målet för utbildningen i samarbete med hemmen främja elevernas harmoniska utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar. Vidare skall verksamheten utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Alla som arbetar i skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever. Den nya lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan vilken ersätter det tidigare handlingsprogrammet mot kränkande behandling. I planen skall finnas en översikt av de insatser som behövs för att främja elevers lika rättigheter utifrån de olika diskrimineringsgrunderna samt när dessa avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Vidare skall det finnas rutiner för åtgärder vid situationer av kränkande behandling, hur händelser och åtgärder skall dokumenteras samt en ansvarsfördelning mellan rektor och personal. Planen skall följas upp varje år som en del i skolans kvalitetsredovisning.

Hur Europaskolan har för avsikt att arbeta med ovanstående finns angivet i skolans ”utbildningsfilosofi” som bland annat anger att genom att all personal visar prov på integritet, ärlighet, uppriktighet och medkänsla i sitt dagliga arbete med barnen är de goda förebilder. I skolans ”handlingsplan mot kränkande behandling och/eller mobbning” finns angivet vad skolan anser vara kränkande behandling respektive mobbning, det förebyggande arbetet och vilka åtgärder som skall vidtas om kränkningar eller mobbning upptäcks. Vid intervjuer med rektorn, biträdande rektorn och lärare framkommer dock att detta dokument inte har reviderats på länge och att det inte är aktualiserat bland lärare, elever eller föräldrar. Skolan saknar en ”Likabehandlingsplan” som tagits fram i enlighet med den nya lagen och med det innehåll som den föreskriver. Även om lärare och andra vuxna på olika sätt agerar för att motverka och ingripa vid konflikter och annat som kan upplevas kränkande saknas en diskussion om vad den nya lagen ställer för krav på dem främst när det gäller det förebyggande arbetet. Enligt samstämmiga uppgifter från elever, föräldrar och lärare förekommer det också att elever utsätts för kränkningar av olika slag.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete måste förändras så att det lever upp till lagstiftarens krav om att bedriva ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter samt motverka diskriminering och annan kränkande behandling. Det är inte tillräckligt att skolan anger en ambition i sin utbildningsfilosofi, det måste också finnas system för att se till att den efterlevs och att alla som arbetar i skolan aktivt motverkar alla former av kränkningar. Skolan måste i samverkan med elever upprätta en likabehandlingsplan som innehåller alla de delar som lagen kräver och som kontinuerligt utvärderas i kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna vill här uppmärksamma skolan på att när det gäller medverkan av elever i arbetet med likabehandlingsplanen så tydliggjorde lagstiftaren det kravet i och med förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med likabehandlingsplan, vilken trädde i kraft den 15 oktober 2006.

Skolans arbete med att ge eleverna inflytande och delaktighet finns inte beskrivet i något av skolans dokument. Inspektörerna kan dock konstatera att ett sådant arbete pågår på flera olika sätt. Eleverna deltar i planering och utvärdering av såväl sitt eget lärande som undervisningen.

Det finns även fungerande klassråd och elevråd. De äldre eleverna tycker dock att progressionen i inflytandet kunde vara tydligare så att det ökar med ålder och mognad. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med inflytande är gott, men vill framhålla vikten av att inflytandet ökar med elevernas ålder och mognad.

Innehåll organisation och arbetssätt

Den fristående skolan skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot vad som gäller för det offentliga skolväsendet. Europas skolan anger i sitt måldokument att med en holistisk syn och välbalanserade riktlinjer både utifrån en internationell och nationell läroplan ges eleverna möjlighet att utvecklas både intellektuellt, fysiskt, socialt, mentalt, emotionellt, etiskt och kreativt. Vidare anges i målen att eleverna bland annat skall bli goda kommunikatörer och reflekterande. Utöver detta måldokument har skolan ”arbetsplaner” för de olika ämnena och till varje ämne finns de nationella målen att uppnå för årskurs 5 och 9 samt betygskriterierna för årskurs 9 angivna. Arbetsplanen, mål att uppnå och betygskriterier behandlar samhällsorienterade ämnen och naturorienterade ämnen som helheter och är inte uppdelade ämnesvis. Skolan valt att lägga in ämnet teknik i naturorienterade ämnen. Betyg sätts dock ämnesvis.

Varje lärare gör noggranna planeringar utifrån ett koncept som IBO kräver. Det innebär att all undervisning skall vara inriktad mot mål som eleverna skall uppnå. Undervisningen skall sedan utvärderas och dokumenteras. Lärarna uppger att detta ställer stora krav på att all undervisning blir väl genomtänkt och att den kontinuerligt förbättras. Vid lektionsbesöken ser inspektörerna exempel på undervisning som är varierad, fångar elevernas intresse, väcker lust och nyfikenhet.

Skolan har enligt sin dokumentation som målsättning att hälften av undervisningen skall bedrivas på engelska. De ämnen som skall undervisas i på engelska är bild, slöjd, musik, engelska och matematik. Vid inspektörernas lektionsbesök talar lärarna både engelska och svenska på lektionerna i dessa ämnen. Exempelvis berättar läraren något på engelska och om eleverna inte förstår översätts det till svenska. Skolan har även en del läroböcker på engelska exempelvis för matematik i årskurs 2. Inspektörerna vill här uppmärksamma skolan på att den sammanlagda tid, som undervisning i grundskolan anordnas på engelska, får utgöra högst hälften av totala undervisningstiden och att undervisningen i ett enskilt ämne inte helt får bedrivas på engelska språket.

Inspektörerna bedömer att undervisningen gällande organisation, innehåll och arbetssätt till art och nivå motsvarar den undervisning som skall ges inom det offentliga skolväsendet med undantag av ämnena hem- och konsumentkunskap samt slöjd (se under rubrik tillgång till utbildning).

Individanpassning och stöd

Enligt läroplanen skall undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den skall med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevens fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Från och med den 1 januari 2006 finns en bestämmelse om att upprätta individuella utvecklingsplaner vilka skall utgöra ett stöd för läraren i att anpassa undervisningen till varje elevs behov.

Den skall även bidra till att utbildningsmålen och vägen dit skall bli tydligare för elev och vårdnadshavare. Europaskolan har infört ett dokument kallat "elevdokumentation" som rektorn uppger är skolans dokument som motsvarar individuell utvecklingsplan. I elevdokumentationen gör lärarna, inför utvecklingssamtalet, en bedömning av elevens kunskapsutveckling. Bedömningen görs enligt lärarna utifrån ett allsidigt material, iakttagelser på lektionerna, elevarbeten, skrivningar m.m. I dokumentet finns en rubrik "utvecklingsområden" där det anges vad eleven behöver utveckla vidare i de olika ämnena. Där anges dock i begränsad utsträckning vilka insatser skolan skall göra för att eleven skall utvecklas vidare mot målen. Under rubriken övrigt finns det bedömningar av elevens utveckling av kunskapskvaliteter. Kopplingen till de nationella målen är dock genomgående otydlig.

Inspektörerna bedömer att den elevdokumentation som skolan för, inte kan anses till fullo fylla den funktion som en individuell utvecklingsplan är avsedd att göra. Den bör utvecklas både gällande framåtsyftande insatser av skolan och tydligare koppling till de nationella mål som eleven skall nå. Inspektörerna vill även framhålla vikten av att skolan använder lagstiftarens beteckning på dokumentet, eftersom det underlättar överlämnandet om eleven byter skola.

Enligt författningarna skall de elever som riskerar att inte nå målen få särskilt stöd i sitt lärande. Stödinsatserna skall anges i ett åtgärdsprogram som kontinuerligt skall följas upp och utvärderas. Europaskolan genomför regelbundna kunskapstest för att bland annat kontrollera att alla elever når de uppsatta målen. Skolan menar att på detta sätt upptäcks elever i behov av stöd tidigt och insatser sätts in av ansvarig lärare som även har ansvar för att åtgärdsprogram upprättas. Vid intervjuerna framkommer att detta fungerar olika väl i olika klasser. Inspektörerna har fått ta del av ett dokument angående rutiner kring stöd- undervisning och åtgärdsprogram. Av detta framgår att om en lärare upptäcker att en elev behöver extra stöd undervisning i ett ämne tar läraren upp detta med elev, förälder och klasslärare. Om klasslärare och ämneslärare är överens om att det är extra tid eller resurs som behövs skriver de ett förslag till åtgärdsprogram som lämnas till rektor snarast. Därefter sammankallar rektor vid behov berörda parter och eventuellt skolsköterskan eller annan specialkompetens när så krävs. Det är rektorn som har det övergripande ansvaret för stödbehov utreds och fattar beslut om stödinsatser om de för med sig en extra kostnad. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med att identifiera elever i behov av särskilt stöd och tillgodose detta fungerar väl.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

En fristående skola som erhållit godkännande att sätta betyg skall följa samma bestämmelser som det offentliga skolväsendet vid betygssättning. Dessa bestämmelser omfattar bl.a. skyldighet att genomföra utvecklingssamtal, upprätta individuella utvecklingsplaner och sätta betyg i årskurs 8 och 9 utifrån de nationella betygskriterierna i grundskolans ämnen. Skolan skall också använda de betygssteg som finns angivna i grundskoleförordningen. Betygen skall även antecknas i en betygs katalog.

Europaskolan har ett väl utvecklat system för att bedöma om eleverna når de av skolan uppsatta målen som finns för varje årskurs och ämne. Dessa mål är i allt väsentligt i överensstämmelse med målen i de nationella kursplanerna.

Skolan använder sig av de betygskriterier som finns i de nationella kursplanerna för årskurs 9 vid betygssättning. Vidare anges att som underlag för bedömningen skall elevens närvaro utgöra 70 procent, tester och produkter 20 procent samt lärarens bedömning 10 procent. Elevens ordning och uppförande bedöms i varje ämne. Detta förs även in i elevens termins- och slutbetyg.

Elevernas slutbetyg skall antecknas i en betygskatalog. Betygen skall finnas samlade för varje enskild elev och betygskatalogen skall utgöra den officiella dokumentationen över de betyg som satts. Rektorn har ansvaret för förändring av betygskatalogen. Det finns inte några föreskrifter eller allmänna råd för utformningen av betygskatalogen. Det är ändå viktigt att komma ihåg att utfärdande av betygsdokument, i varje fall när det gäller slutbetyg, är ett beslut som utgör myndighetsutövning mot eleven. Detta kräver att det finns klara rutiner på skolan för hur betygskatalogen skall föras. Europaskolan har registrerat elevernas betyg i en digital betygskatalog. I denna saknas signaturer och datum av betygssättande lärare vilket möjliggör ändringar i efterhand.

Inspektörerna bedömer att skolan har system för att följa elevernas kunskapsutveckling i förhållande till målen. Inspektörerna bedömer dock att Europaskolan behöver förbättra sina rutiner för förändring av betygskatalogen så att ändringar inte blir möjliga att göra efter det att läraren satt betyget. Inspektörerna vill även påpeka att enligt nu gällande bestämmelser får faktorer som uppförande och ordning samt närvaro inte påverka betygssättningen om inte frånvaron varit av den omfattning att det gjort det omöjligt att bedöma elevens kunskaper. Det faktum att skolan utfärdar betyg i uppförande och ordning är inte förenligt med författningarna och skall åtgärdas.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. skall varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning. Den skall fungera som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningarna har som syfte att bidra till att förverkliga utbildningens nationella mål samt att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Lärare, övrig personal och elever skall medverka vid utarbetandet av kvalitetsredovisningen och vårdnadshavarna skall ges möjlighet att delta.

Europaskolan har ett kontinuerligt förbättringsarbete med siktet inställt på att bli godkända som en IB-skola. För att bli det ställs enligt rektorn stora krav på att följa upp och utvärdera såväl elevernas kunskaper som undervisningens kvalitet.

Skolans senaste kvalitetsredovisning är upprättad för läsåret 2004/2005. Den utgör en ingående beskrivning av skolans verksamhet. Utöver den redovisning som finns i bilaga över elevernas resultat på de nationella proven och betyg saknas en bedömning av i vilken mån skolans verksamhet lever upp till de nationella målen.

Inspektörerna konstaterar att det bedrivs ett kvalitetsarbete vid skolan för att utveckla verksamheten. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller dock inte författningarnas krav om att vara ett led i det arbetet.

Bedömningen av måluppfyllelsen i förhållande till de nationella mål är alltför begränsad då den endast tar upp delar av elevernas kunskapsresultat. Vidare saknar de förbättringsinsatser som anges koppling till bedömningen av måluppfyllelsen. Elever och lärare har inte heller varit delaktiga vid framtagandet av kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller de krav som författningarna anger vilket måste åtgärdas.

Ledning och kommunikation

Skolans rektor och bibliotekarie är stiftare till den stiftelse som är huvudman för skolan. De är även ägare till det aktiebolag som från och med den 1 januari 2007 övertar den del av skolan som finns på Luntmakargatan. Den pedagogiska ledningen av skolan sköts av rektorn och den biträdande rektorn. Rektorn har tydliga visioner om skolans framtid. Hon är väl förtrogen med verksamheten och har det övergripande ansvaret. Biträdande rektorns främsta ansvar är att leda skolutvecklingsprojekt samt den pedagogiska utvecklingen i förskoleklassen och årskurserna 1-5. Den dagliga ledningen av skolverksamheten på Gotlandsgatan bedrivs av rektorn medan biträdande rektorn står för den dagliga ledningen av verksamheten på Luntmakargatan.

Inspektörerna bedömer att skolan ledning uppfyller de krav som ställs på en fristående skola.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Nedan följer en beskrivning av några utvalda områden av särskilt intresse för skolans förutsättningar att ge en utbildning av god kvalitet.

Tillgång till utbildning

Antagning av elever till skolan sker utifrån syskonförtur, närhetsprincipen och ködatum i nämnd ordning. Inför antagning till årskurs 1-9 kallas elev och vårdnadshavare till en intervju. Detta ger vårdnadshavaren möjlighet att träffa blivande klasslärare samt rektorn för att bland annat diskutera skolans profil och elevens studieinriktning. I samband med detta görs ett "kunskapstest" för att ta reda på om elevens kunskaper ligger i nivå med den årskurs som eleven söker till. Om den inte gör det får eleven med sig instuderingsmaterial som skall läsas in under sommaren. På en direkt ställd fråga om vad som händer om eleven inte klarar testet eller inte läser in materialet, uppger rektorn att de elever som inte är beredda att göra detta brukar tacka nej till att börja på skolan. Enligt rektorn har skolan dock aldrig avvisat någon elev.

Inspektörerna bedömer att skolans principer för intagning uppfyller kraven om att skolan är öppen för alla. Inspektörerna vill dock uppmärksamma skolan på att resultatet på ett kunskapstest inte får påverka elevens möjligheter att börja på skolan utan att det är skolan som skall anpassa undervisningen till elevernas behov och förutsättningar. Det är också av yttersta vikt att detta tydligt framgår i informationen till föräldrarna.

Skolan har valt att lägga samman ämnena bild och slöjd och kalla det för ”arts”. Skolans elever har i mycket begränsad utsträckning tillgång till undervisning i trä- och metallslöjd. Skolan saknar lärare med utbildning för ämnet samt lokaler och utrustning för att bedriva en undervisning som ger eleverna möjlighet att nå de nationella målen. Exempelvis anges i den nationella kursplanen att eleven i årskurs 5 skall kunna hantera lämpliga verktyg och redskap och genomföra arbeten i såväl textil- som trä- och metallslöjd. Detta blir inte möjligt för eleven om inte verktyg och redskap finns att tillgå.

Ämnet hem- och konsumentkunskap är företrädesvis upplagt med teoretiska inslag. Vissa praktiska uppgifter får eleverna genomföra i hemmet och får sedan redovisa hur det fungerat. I årskurs 8 ges eleverna möjlighet att tillaga mat i skolan i ett för detta ändamål förhyrt kök. Detta medför att eleverna inte ges förutsättningar att nå målen för årskurs 5 som bland annat anger att eleven skall kunna laga mat och arrangera för gemenskap kring måltiden. Ett annat mål att uppnå är att kunna samarbeta med andra vid arbete med olika uppgifter inom ämnet. Av inspektionen har framkommit att undervisningen i ämnet bygger på att delar av elevernas utbildning överläts till föräldrarna. Enligt Skolverkets bedömning är det inte förenligt med skolförfattningarnas krav att överlåta ansvaret för delar av elevernas utbildning på föräldrarna. Det grundläggande kravet på en likvärdig utbildning kan härigenom komma att åsidosättas.

Inspektörerna bedömer att utbildningen vid skolan inte till art och nivå svarar mot den utbildning som det offentliga skolväsendet förmedlar då eleverna inte har tillgång till undervisning som ger dem förutsättningar att nå målen i ämnena trä- och metallslöjd samt hem- och konsumentkunskap, vilket måste åtgärdas.

Skolan har ett flertal elever med annat modersmål än svenska. Rektorn har dock gjort bedömningen att det för närvarande inte finns någon elev som behöver läsa svenska som andraspråk. Det har funnits det tidigare år och då har detta tillgodosetts. Skolan bedömer dock inte och betygssätter eleverna utifrån kriterierna i svenska som andraspråk om det skulle missgynna dem inför gymnasiet. Om en elev exempelvis skulle få godkänt i svenska som andraspråk men inte i svenska och eleven önskar gå individuellt program så sätts betyg i svenska. Inspektörerna vill här göra skolan uppmärksam på att svenska som andraspråk är ett eget ämne och om en elev har bedömt uppfylla kraven för att få undervisning i detta skall elevens kunskaper bedömas och betygssättas utifrån det ämnets kriterier.

Avgifter

Utbildningen vid en fristående skola som får bidrag av elevernas hemkommuner skall vara avgiftsfri. Eleverna skall utan kostnad ha tillgång till böcker, skrivmaterial, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleven.

I Europaskolan har eleverna generellt tillgång till böcker och andra hjälpmedel som behövs. När det gäller pennor, suddgummin, linjaler och anteckningsböcker finns dock begränsningar. De äldre eleverna uppger att de får detta men endast en uppsättning per termin och att de rekommenderas att hålla sig med egna. Tappar de bort eller på annat sätt förverkar skrivmateriel får de ersätta det. Rektor uppger dock att det finns klassuppsättningar med pennor, kriterior m.m. I ett exempel på informationsbrev till hemmet uppmanas eleven att ha med sig ringpärm och register för att kunna ha ordning på sina anteckningar.

Skolan har ett system där eleven är ersättningskyldig om han/hon förstör eller tappar bort skolans egendom såsom böcker, möbler med mera.

En gång årligen åker skolan till en skidanläggning och eleverna får då betala en subventionerad avgift för detta med cirka 500 kronor.

Inspektörerna bedömer att elevens kostnader för utbildningen sammantaget är av en sådan omfattning att skolan inte lever upp till kravet om att utbildningen skall vara avgiftsfri vilket måste åtgärdas.

Personal

För undervisning skall skolan använda lärare som har en utbildning för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Europaskolan har som mål att samtliga lärare vid skolan skall kunna undervisa på både svenska och engelska. Lärarna vid skolan har föreskriven utbildning. Undantag utgörs av en lärare med utländsk lärarexamen som undervisar i årskurs 1. Läraren har ännu inte erhållit behörighetsbevis från Högskoleverket. Lärarna har tillgång till kompetensutveckling för att utföra sitt uppdrag.

Inspektörerna bedömer att skolan anställer lärare i enlighet med de föreskrifter som finns. Inspektörerna förutsätter att skolan vid tillsvidareanställning av lärare med utländsk lärarutbildning beaktar kravet om behörighetsbevis.

Stabilitet

Skolan har ett ökande elevantal och har från och med höstterminen utökat verksamheten med ytterligare en skolenhet. Utifrån faktisk kö gör skolan bedömningen att den under de närmaste åren kommer att fylla de platser som idag är lediga.

Skolan har kommit in med årsredovisning för Stiftelsen verksamhetsåret 2004/2005 vilken visar på god likviditet och soliditet. Skolan har även inkommit med en budget i balans för verksamhetsåret 2006/2007.

Inspektörerna bedömer att skolans elevunderlag och ekonomi är stabil.

Datum	Ort
2007-04-10	Stockholm

Anna Bergstedt Nordqvist

Ewa Pettersson